

Vejledning til Tekstlæseprøven – 6. årgang

Sådan gennemfører man prøverne:

Prøvetid

Tekstlæseprøverne gennemføres uden fast tidsgrænse. De fleste elever kan typisk nå igennem en tekstlæseprøve på 20-25 minutter, men nogle er langt hurtigere, og andre har brug for længere tid. Man kan selvfølgelig stoppe prøven tidligere, hvis klassen er færdig, og man kan forlænge tiden, så alle eleverne kan nå at læse hæftet til ende. Notér den enkelte elevs faktiske prøvetid med både minutter og sekunder, så man kan beregne antal rigtige pr. minut (jf. kapitel 5).

Selve prøvetiden er som nævnt blot ca. 20-25 minutter, men husk, at det også tager tid at præsentere prøven og at indrette klasseværelset bedst muligt til en prøvesituation.

Bordopstilling

Det er en stor fordel, hvis eleverne sidder med så stor afstand mellem sig, at de ikke bliver fristet til at kigge hos hinanden. Det er også vigtigt, at prøvelederen kan få øjenkontakt med alle.

Tidtagning

Medbring et ur til at tage tid med. Det kræver opmærksomhed og et godt ur at tage tid. Brug helst et rigtigt stopur eller et ur med tydelig sekundviser. Undgå at bruge stopuret på en mobiltelefon, hvis der er risiko for, at du bliver forstyrret af opkald eller sms'er undervejs. Aftal med eleverne, at man roligt markerer med armen, når man er færdig med prøven, og at man holder armen oppe, indtil prøvetageren fx med et tydeligt nik viser, at man kan tage den ned.

Notering af den enkelte elevs prøvetid sker lettest og med mindst mulig forstyrrelse på en navneliste.

Som prøveleder bør man have læst instruktionen nedenfor grundigt igennem på forhånd.

Instruktion

Vent med at dele prøvehæfterne ud, til det angives i teksten nedenfor. Det gør det lettere at holde elevernes opmærksomhed på det, du siger. De anbefalede formuleringer er skrevet med *kursiv* og 'regibemærkninger' med ordinær skrift.

Om lidt får I et hæfte [vis hæftet] med opgaver. I får 20 [eller 25, hvis du anser det for nødvendigt] minutter til at løse så mange opgaver, I kan nå. Nogle af jer når måske at blive færdige med opgaverne. Så skal I ...

Sig, hvad elever, der bliver færdige, skal gøre – fx læse i en frilæsningsbog, som i så fald bør ligge parat på elevens bord!

Her på første side [slå op på side 1] står der noget tekst, og så er der to forskellige slags opgaver.

I teksten er der nogle parenteser [udpeg én] med nogle ord. I skal vælge det ord, der giver den bedste mening, og sætte streg under det. Og her efter teksten er der nogle sætninger [udpeg én]. I skal finde ud af, om sætningerne passer eller ikke passer til teksten.

Normalt er det jo godt at hjælpe hinanden, men lige netop når man har prøve, skal man altid skrive det, man selv synes er rigtigt – og ikke blande sig i, hvad de andre skriver. Og man skal heller ikke kigge hos de andre.

Måske kan I sidde, så der bliver lidt mere afstand mellem jer?

Når I får prøvehæftet, så skal I ikke åbne det, før jeg siger til. I skal først skrive jeres navn og klasse på forsiden af hæftet, og så skal vi se på opgaverne sammen.

Del hæfterne ud, mens du minder om, at de ikke må åbnes. Eleverne skal skrive deres navn og klasse på forsiden af hæftet.

Slå op på første side. Her står der altså en tekst med parenteser. Læs teksten og tænk over, hvilket ord i parenteser der giver bedst mening. [Afvent, at eleverne læser teksten.]

Hvilket ord giver bedst mening, synes I? [Afvent svar fra eleverne.] Ja, så sætter I streg under [sig det rigtige ord].

Tal med eleverne om løsningen af opgaven.

Hvis man kommer til at sætte sin streg under et forkert ord, så skal man bare strege ordet over og sætte en ny streg under det rigtige ord.

Det er vigtigt, at eleverne ved, hvordan de retter entydigt. Vis det eventuelt på tavlen.

Hvis man nu ikke er helt sikker på, hvad det er for et ord, der er det rigtige, så må man gerne sætte streg under det ord, man tror, er rigtigt.

Hvis man er meget i tvivl, må man også gerne springe opgaven over og gå videre til den næste.

Her under teksten står der nogle sætninger. I skal sætte kryds ud for det grønne flueben [eller det grønne tjektegn – brug den betegnelse, klassen kender bedst], hvis I synes, sætningen passer til teksten. Og sæt kryds under det røde minus, hvis I ikke synes, sætningen passer til teksten.

I skal sætte ét kryds for hver sætning.

Måske er der kun én af sætningerne, der passer til teksten, måske er der to sætninger, der passer, måske passer alle sætningerne til teksten.

Den første sætning lyder sådan her: [læs første sætning højt] Passer den til teksten? [Afvent svar fra eleverne.] Ja, så sætter I kryds [sig, hvor det rigtige kryds skal sættes].

Eleverne sætter kryds. Tal om løsningen af opgaven med klassen.

Hvis man kommer til at sætte sit kryds forkert, så skal man bare strege det forkerte kryds over og lave et nyt.

I næste linje står der ... ja, hvad står der egentlig? [Eleverne giver deres bud på højtlesning af næste sætning.] Passer den til teksten?

Gennemgå resten af sætningerne på første side sammen med klassen.

Hvis I ikke kan huske teksten, når I skal sætte kryds ud for sætningerne, må I gerne bladre tilbage i hæftet og læse den igen.

Forvis dig om, at eleverne forstår, at de godt må bladre frem og tilbage i hæftet.

Når I er helt færdige med hæftet, så ræk hånden op. Hold armen i vejret, indtil jeg har noteret jeres tid.

Når jeg har noteret jeres tid, så kan I [læse i frilæsningsbogen, eller hvad du har aftalt med klassen]. Men I skal være stille, så de andre kan få ro til at læse.

Er der noget, I vil spørge om?

Svar på eventuelle spørgsmål.

Så skal I bare løse så mange opgaver, som I kan nå uden at lave fejl i de næste 20 (eller 25) minutter. I må gerne gå i gang nu!

Tag tid og notér dig, hvornår hver elev bliver færdig med hæftet.

Det er en god ide at indsamle hæfterne, efterhånden som eleverne bliver færdige – men undgå så vidt muligt at forstyrre dem, der stadig arbejder. Den enkelte elevs løsetid noteres i minutter og sekunder.

Det anbefales, at alle elever får mulighed for at læse hæftet færdigt, hvis de selv har lyst – også selv om det tager mere end 20-25 minutter. Deres løsetid noteres også i minutter og sekunder.

Efter prøven

Snak med klassen om, hvordan det var at deltage i prøven. Var der fx nogle opgaver, der var svære? Men vent til hæfterne er samlet sammen, så eleverne ikke får mulighed for at rette eventuelle fejl.

Fortæl også, hvem der vil få resultaterne at vide (forældre, læsevejleder?), og hvilken tilbagemelding eleverne selv får. Det anbefales stærkt at give tilbagemeldinger til eleverne individuelt og i den forbindelse at snakke med dem om resultatet, hvad det betyder, hvordan der eventuelt kan følges op på det, og om hvordan eleven selv ser på sine læsefærdigheder (se kapitel 6 og bilag 1 og 2).

Brug af hjælpemidler?

Elever med læsevanskeligheder kan være vant til at have adgang til it-hjælpemidler, fx til scanning og højtlesning af tekst. Vi anbefaler, at prøverne gennemføres uden sådanne hjælpemidler.

Hvis det skal give mening at sammenligne et prøveresultat med de reference-normer, der præsenteres i kapitel 6, er det afgørende, at resultatet er opnået under samme betingelser som de resultater, der ligger bag referencenormerne – dvs. uden brug af hjælpemidler.

Når man gennemfører prøverne uden at ændre på disse betingelser, giver prøveresultatet mulighed for at vurdere, hvor store vanskeligheder en elev faktisk har med læsning i forhold til sine jævnaldrende – og dermed også hvor stort et behov vedkommende har for at få støtte i form af fx hjælpemidler og specialundervisning.

Det er en overtrædelse af ophavsretsloven at indscanne prøverne uden forudgående tilladelse.